

Sbírka zákonů

republiky Československé

Částka 63.

Vydána dne 31. prosince 1953.

Cena Kčs 1.50.

OBSAH:**115. Zákon o právu autorském (autorský zákon).****115.****Zákon**

ze dne 22. prosince 1953

**o právu autorském
(autorský zákon).**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.**Úvodní ustanovení.**

Účelem autorského zákona je upravit vztahy, které vznikají v souvislosti s vytvořením děl literárních, vědeckých a uměleckých, tak,

aby byla zajištěna ochrana zájmů autorů takových děl a podnícena ideová tvorba sloužící zájmům lidu a jeho kulturnímu růstu,

aby zároveň bylo zaručeno, že se na výsledcích tvůrčí činnosti autorů budou podílet nejširší masy pracujícího lidu, a

aby se tak jejich díla stala účinným nástrojem budování socialistické společnosti.

ČÁST PRVÁ.**AUTOR A DÍLO.****Dílo.****§ 2.**

(1) Předmětem autorského práva jsou díla literární, vědecká a umělecká, která jsou výsledkem tvůrčí činnosti autora.

(2) Jsou jimi zejména

- a) díla slovesná, vyjádřená slovem, písmem, tiskem nebo jiným mechanickým způsobem,
- b) díla dramatická a hudebně dramatická, choreografická a pantomimická,
- c) díla hudební,
- d) díla výtvarných umění, včetně děl umění architektonického a děl umění užitého,
- e) díla filmová,
- f) díla fotografická.

§ 3.

(1) Předmětem autorského práva nejsou ani právní předpisy a rozhodnutí, ani veřejné listiny a úřední spisy, ani řeči prosloušené při projednávání veřejných záležitostí.

(2) K soubornému vydání takových řečí je však třeba svolení toho, kdo je proslouvil.

Zpracování díla.**§ 4.**

(1) Předmětem autorského práva jsou také díla, která vznikla tvůrčím zpracováním díla jiného.

(2) Autorem zpracování je ten, z jehož činnosti vzešel osobitý ráz zpracování.

§ 5.

Jako zpracování díla literárního považuje se také překlad takového díla do jiného jazyka.

Díla kolektivní.

Díla souborná.

§ 6.

(1) Sborníky, pásma a podobná díla souborná jsou předmětem autorského práva, je-li jejich uspořádání nebo výběr výsledkem tvůrčí činnosti pořadatele.

(2) Autorské právo k soubornému dílu jako celku přísluší jeho pořadateli a nebrání, aby autoři děl zařazených, není-li s pořadatelem jiné úmluvy, svá díla rozšiřovali i jinak.

§ 7.

(1) U sborníků a časopisů, vydávaných úřady, orgány, institucemi nebo organizacemi, přísluší práva zahrnutá v právu autorském (§ 15) těmto vydavatelům.

(2) Autorská práva k jednotlivým dílům, zařazeným do takových publikací, nejsou dotčena.

§ 8.

Díla spojená.

(1) Spojí-li se díla v dílo jediné, zůstávají autorská práva k jeho částem nedotčena.

(2) K provozování hudebního díla s textem stačí souhlas autora části hudební.

§ 9.

Díla filmová.

(1) U filmového nebo podobně vytvořeného díla přísluší práva zahrnutá v právu autorském výrobci.

(2) Tím nejsou dotčena práva autorů literární předlohy, filmové povídky a literárního scénáře, ani práva autorů slovesné, hudební, výtvarné a fotografické složky filmového díla, zejména ani jejich práva na autorské odměny.

§ 10.

Díla spoluautorů.

(1) K dílům vytvořeným společně několika osobami, při nichž jsou výsledky jejich tvorby, i pokud je lze rozeznat, celkem nedílným, přísluší autorské právo všem spoluautorům společně a nerozdílně.

(2) Porušení společného práva autorského může však každý spoluautor stíhat samostatně.

§ 11.

Díla anonymní a pseudonymní.

(1) Dokud se autor díla, které bylo uveřejněno bez udání pravého jména autora nebo s krycím jménem, veřejně neprohlásí (díla anonymní a pseudonymní), může práva příslušející autorovi uplatňovat ten, kdo po prvé dílo oprávněně uvedl na veřejnost nebo vydal, a dokud je neuplatní, ochranná organizace autorská.

(2) Veřejného prohlášení není třeba, je-li pravé jméno autora obecně známo.

Uveřejnění díla a jeho vydání.

§ 12.

Dílo se posuzuje jako uveřejněné toho dne, kdy bylo oprávněně po prvé veřejně předneseno, provedeno, předvedeno, vystaveno nebo jinak na veřejnost uvedeno anebo vydáno.

§ 13.

(1) Dílo se posuzuje jako vydané toho dne, kdy bylo oprávněně započato s veřejným rozšiřováním jeho rozmnoženin.

(2) Místo, kde se tak stalo, je místem vydání díla.

(3) Na dílo, které bylo vydáno současně na území Československé republiky i jinde, hledí se jako na dílo vydané v republice Československé.

ČÁST DRUHÁ.

AUTORSKÉ PRAVO.

Oddíl první.

Obsah autorského práva.

Obecná ustanovení.

§ 14.

(1) Autorské právo k dílu vznikne, jakmile je dílo vyjádřeno slovem nebo ve formě rukopisu, náčrtu, skizy anebo v jakékoli jiné podobě.

(2) Autorské právo se vztahuje nejen na celek díla, nýbrž i na jeho části.

§ 15.

Autorské právo zahrnuje

- a) právo na ochranu osobních práv autorských, zejména na ochranu autorství a nedotknutelnosti díla (§§ 62, 63),
- b) právo s dílem nakládat a
- c) právo na autorské odměny (§§ 23, 24).

Užití cizího díla:

§ 16.

Oprávnění cizí dílo uveřejnit, zejména je vydat nebo jinak ho užít, nabývá se, pokud není dáno přímo zákonem, buď svolením autora nebo úředním přivolením.

1. dovolené zákonem;

§ 17.

(1) Autorské právo neporušuje, kdo

- a) užije cizího námětu k vytvoření díla původního; zpracovat cizí dílo samo (§§ 4, 5) je však přípustné jen se svolením autora;
- b) zhotoví rozmnoženiny nebo napodobeniny uveřejněného díla pro vlastní osobní potřebu, pokud je, jde-li o dílo výtvarné, zřetelně jako rozmnoženiny nebo napodobeniny označí a nejde-li o rozmnoženinu nebo napodobeninu díla umění architektonického stavbou nebo jiným provedením;
- c) cituje úryvky vydaného díla a uvede autora i dílo;
- d) zařadí do díla vědeckého nebo kritického části vydaných děl nebo i drobná vydaná díla anebo rozmnoženiny či napodobeniny děl nebo jejich částí v míře potřebné k vysvětlení textu, uvede-li autora i dílo, anebo kdo provede takové zařazení do učebnic nebo učebních pomůcek, učiní-li tak v odůvodněném rozsahu a uvede-li autora i dílo;
- e) užije vydaného díla při samostatné přednášce nebo při veřejném přednesu výlučně k účelům vyučovacím nebo vzdělávacím, uvede-li autora i dílo, avšak toliko tehdy, mají-li účastníci přístup zdarma;
- f) otiskne v periodické publikaci články časového významu o věcech hospodářských nebo politických, uveřejněné již v jiných časopisech, uvede-li autora i pramen; přípustné však není také otištění, je-li výslovně zapověděno;
- g) otiskne text k hudebnímu dílu pro nevidadelní provozování hudebního díla, uvede-li autora textu;
- h) napodobí dílo výtvarné, umístěné na veřejném prostranství, v jiném oboru výtvarných umění; fotografie takového díla lze také rozmnožovat, ale jen tehdy, jsou-li dílem fotografickým nebo fotografií pro účely filmové;

ch) otiskne v katalogu veřejné sbírky nebo výstavy vyobrazení výtvarného díla do ní zařazeného;

i) bezplatně veřejně vystavuje dílo výtvarné, které je v jeho vlastnictví;

j) rozmnožuje nebo dává rozmnožovat pro vlastní osobní potřebu nebo pro rozdávání dílo fotografické, které je jeho podobiznou a které bylo objednáno za plat.

(2) Autorské právo neporušuje podnik pro šíření děl rozhlasem a televízi, ani podnik, instituce, organizace nebo zařízení promítající filmy (dále jen „podnik promítající filmy“), jestliže v rozhlasovém, televizním nebo filmovém zpravodajství vysílá anebo promítá i dílo provozované při události, která je předmětem reportáže.

§ 18.

Podnik pro šíření děl rozhlasem a televízi může díla již uveřejněná vysílat, uvede-li autora i dílo a vyplatí-li autorovi provozovací honorář za každé vysílání.

§ 19.

(1) Díla, které autor vytvořil ve vědecké instituci nebo na jejím pracovišti, plně svou povinnost z pracovního poměru, může taková instituce bez svolení autora, a anž mu poskytne honorář, užívat jako materiálu pro plnění úkolů jí uložených a může za tím účelem dílo rozmnožovat v rozsahu vlastní nezbytné potřeby, jestliže rozmnoženiny rozděljuje zdarma.

(2) Vydávat takové dílo bez svolení autora je instituce oprávněna jen po dobu dvou let ode dne, kdy jí bylo dílo odevzdáno, a jen když bude autorovi vyplacen honorář.

(3) Dokud neuplyne uvedená dvouletá doba, může autor sám své právo vydat dílo na někoho jiného převést jen se svolením instituce.

(4) Instituce může žádat, aby při vydání díla, ať se vydání uskuteční kdykoli, byl uveden její název.

§ 20.

(1) Úřady, orgány, instituce, organizace a podniky mohou bez svolení autora pro plnění vlastních úkolů užívat díla uměleckého, které autor vytvořil na jejím pracovišti, plně svou povinnost z pracovního poměru.

(2) Právo na autorské odměny není tím dotčeno.

§ 21.

2. se svolením autora;

(1) Pokud není oprávnění užít cizího díla dovoleno přímo zákonem (§§ 17 až 20), lze ho užít jen se svolením autora.

(2) Svolení k užití díla uděluje autor zejména smlouvami o rozšiřování díla (§§ 28 až 56).

§ 22.

3. s úředním přivolením.

(1) Není-li dobře možné opatřit svolení autora, který je československým občanem, k užití jeho uveřejněného díla, anebo odpírá-li takový autor toto svolení bez závažné příčiny, může jeho svolení být nahrazeno výrokem ministerstva kultury.

(2) Právo na autorské odměny není tím dotčeno.

Autorské odměny.

§ 23.

(1) Autorské odměny (zejména honoráře za provozování nebo jiné užití díla) a způsob jejich placení mohou být upraveny vyhláškou ministerstva kultury; směrnice vydá vláda

(2) Stejně platí o náhradách za honorář, který autorovi ujde (§§ 43, 44, 51, 54).

§ 24.

Pokud jsou odměny nebo náhrady upraveny vyhláškou, lze odměnu nebo náhradu určit jen v rámci této úpravy.

Oddíl druhý.

Přechod majetkových práv
autorských.

Obecná ustanovení.

§ 25.

(1) Majetková práva autorská přecházejí na dědice.

(2) Není-li dědiců spoluautora, přirůstá jeho podíl spoluautorům ostatním.

§ 26.

(1) Autor může veškerá svá majetková práva nebo některá z nich převést toliko na instituce, organizace, podniky a zařízení, které jsou povolány k tomu, aby díla uvá-

děly na veřejnost. Stejně platí pro dědice majetkových práv autorských, pokud je nepřevádějí dohodou o rozdělení dědictví.

(2) Do ciziny převádí autor tato práva prostřednictvím ochranné organizace autorské.

§ 27.

Zanikne-li právnická osoba, na niž bylo převedeno některé z majetkových práv autorských, před skončením doby ochrany bez právního nástupce, nabude převedeného práva opět autor.

Smlouvy o rozšiřování díla.

§ 28.

(1) Smlouvu o rozšiřování díla je třeba uzavřít písemně a je v ní třeba určit způsob a rozsah rozšiřování, čas, kdy bude s rozšiřováním započato, autorskou odměnu, účast autora při rozšiřování díla a dobu, na kterou je smlouva sjednána.

(2) Určení doby, na kterou je smlouva sjednána, lze nahradit údajem počtu vydání díla nebo jiného jeho rozšiřování.

§ 29.

Předmětem smlouvy o rozšiřování díla může být i dílo, které má teprve být vytvořeno.

§ 30.

(1) Autor je povinen dílo rozšiřovateli odevzdat včas a tak upravené, aby mohlo být bez obtíží rozšiřováno.

(2) Dodá-li nebo přenechá-li autor materiál pro rozšiřování díla, není v autorské odměně zahrnuta úplata za dodání nebo přenechání materiálu.

§ 31.

(1) Obsah smluv o rozšiřování děl může být upraven vyhláškami ministerstva kultury.

(2) Oprávnění autora, plynoucí ze zákona nebo z obsahu smlouvy, upraveného vyhláškou, nemohou být dohodou stran ani vyloučena ani zkrácena.

§ 32.

Pro smluvní strany, na které se vztahuje hromadná smlouva o rozšiřování děl, schválená ministerstvem kultury, jsou ustanovení smlouvy hromadné obsahem smlouvy jednotlivé a smlouva jednotlivá se nemůže odchýlit od smlouvy hromadné.

§ 33.

Práva nabytá smlouvou o rozšiřování díla lze dále převést jen se svolením autora.

§ 34.

Smlouvami o rozšiřování díla jsou zejména smlouva nakladatelská, smlouva o divadelním provozování díla, smlouva scénární, smlouva o promítání filmového díla, smlouva o šíření díla rozhlasem nebo televizí a smlouva o přenosu díla na zvukový snímek nebo na podobné záznamy.

1. Smlouva nakladatelská.

§ 35.

Smlouvou nakladatelskou převádí autor na nakladatelství právo vydat dílo slovesné, dílo hudebně dramatické nebo hudební, dílo výtvarných umění anebo dílo fotografické a nakladatelství se zavazuje na svůj účet dílo vydat, učinit opatření k jeho rozšíření a vyplatit autorovi honorář.

§ 36.

(1) Autor je oprávněn provést autorskou korekturu svého díla.

(2) Drobné změny provedené autorem, stejně jako přehlídky a opravy redakční, jdou na účet nakladatelství.

§ 37.

Nebude-li autoru umožněno provést autorskou korekturu díla, anebo nebude-li dílo v určené době vydáno, může autor od smlouvy odstoupit a žádat vrácení díla; tím není dotčen jeho nárok na honorář.

§ 38.

Dokud trvá poměr založený smlouvou nakladatelskou, není nikdo bez svolení nakladatelství oprávněn dílo vydat jinak než v souborném vydání děl autorových nebo v periodické publikaci.

§ 39.

Nakladatelství může od smlouvy odstoupit a žádat vrácení toho, co již autorovi plnilo, jestliže mu autor bez závažného důvodu dílo včas a řádně neodevzdá.

§ 40.

Bude-li dílo rozebráno dříve, než uplyne doba, na kterou byla smlouva sjednána, může autor, i když nebylo ujednáno vydání další, žádat, aby nakladatelství vydalo dílo znovu. Nebude-li poté smlouva o novém vydání uzavřena do šesti měsíců, má autor volnost sjednat smlouvu s nakladatelstvím jiným.

2. Smlouva o divadelním provozování díla.

§ 41.

Smlouvou o divadelním provozování díla převádí autor díla dramatického, hudebně dramatického, choreografického nebo pantomimického a autor hudební nebo výtvarné složky díla na divadlo nebo na jinou organizaci (dále jen „divadlo“) právo dílo veřejně provozovat a divadlo se zavazuje na svůj účet provozování uskutečnit a vyplatit autorovi provozovací honorář.

§ 42.

Smlouva o divadelním provozování díla nebrání autorovi sjednat takovou smlouvu o témž díle s divadlem v jiném místě.

§ 43.

(1) Divadlo je povinno, nebude-li ujednána doba kratší, uspořádat první představení nejpozději do osmnácti měsíců ode dne, kdy mu bylo dílo odevzdáno.

(2) Nebude-li první představení uspořádáno v určené době, může autor od smlouvy odstoupit; za ušlý provozovací honorář náleží autorovi náhrada.

§ 44.

Autor může od smlouvy odstoupit a domáhat se náhrady za ušlý provozovací honorář také tehdy, je-li dílo uvedeno nebo provozováno způsobem snižujícím hodnotu díla.

§ 45.

Autor se nemůže bránit úpravám, které jsou nutné k provozování díla a k nimž nelze dobře svolení odeprít.

3. Smlouva scénární a smlouva o promítání filmového díla.

§ 46.

Smlouvou scénární převádí autor literární předlohy, filmové povídky, literárního scénáře, díla hudebního, díla výtvarných umění a díla fotografického na výrobce filmu právo užít těchto děl k vytvoření filmového díla (právo k zfilmování) a výrobce filmu se zavazuje vyplatit autorům honoráře za užítí jejich děl.

§ 47.

(1) Smlouvu scénární lze sjednat nejdéle na dobu pěti let.

(2) Dokud trvá poměr založený smlouvou scénární, může autor o témž díle sjednat takovou smlouvu s výrobcem jiným jen se svolením výrobce, s nímž smlouvu dříve uzavřel.

§ 48.

Nebude-li film vyroben do tří let ode dne, kdy byla scénární smlouva sjednána, může autor od smlouvy odstoupit; tím není dotčen jeho nárok na honorář.

§ 49.

Smlouvou o promítání filmového díla převádějí autoři jednotlivých složek tohoto díla právo dílo veřejně promítat a podnik promítající filmy se zavazuje vyplatit autorům provozovací honorář za veřejné promítání filmu.

4. Smlouva o šíření díla rozhlasem nebo televizí.

§ 50.

Smlouvou o šíření díla rozhlasem nebo televizí převádí autor neuvěřitelného díla na podnik pro takové šíření děl právo vysílat a podnik se zavazuje vyplatit autorovi provozovací honorář za každé vysílání.

§ 51.

Neuskuteční-li podnik pro šíření děl rozhlasem a televizí vysílání díla do šesti měsíců ode dne, kdy mu bylo dílo odevzdáno, může autor od smlouvy odstoupit; za ušlý provozovací honorář náleží autorovi náhrada.

§ 52.

Autor může o témž díle sjednat několik smluv o šíření díla rozhlasem nebo televizí, jen když jde o vysílání z různých míst.

5. Smlouva o přenosu díla na zvukový snímek nebo na podobné záznamy.

§ 53.

Smlouvou o přenosu díla na zvukový snímek nebo na podobné záznamy (dále jen „snímky“) převádí autor díla na podnik zabývající se jich výrobou právo dílo trvale zachytit, vyrábět snímky a uvádět je do prodeje a podnik se zavazuje vyplatit autorovi honorář.

§ 54.

Neuvede-li podnik snímky do prodeje do roka ode dne, kdy byla smlouva sjednána, může autor od smlouvy odstoupit; za ušlý honorář náleží autorovi náhrada.

6. Ostatní smlouvy o uvedení díla na veřejnost.

§ 55.

Na smlouvy o veřejném provozování díla hudebního, přednesu díla literárního a o vystavení díla výtvarných umění nebo díla fotografického budíž přiměřeně užito ustanovení upravujících smlouvu o divadelním provozování díla.

§ 56.

(1) Autor může o témž díle sjednat i více takových smluv, a to i pro jeho uvedení na veřejnost v témž místě.

(2) Jde-li jen o ojedinelé uvedení díla na veřejnost, není třeba takové smlouvy uzavírat písemně.

Exekuce.

§ 57.

Exekuci lze vést jen na majetkové nároky z práva autorského.

§ 58.

(1) Zabavení nároku na autorskou odměnu provede se, jde-li o nárok autora samého, jen do výše jedné pětiny dlužnickovy pohledávky; soud může na návrh vymáhajícího věřitele po slyšení dlužníka vyslovit zabavení další části až do výše další pětiny, je-li toho třeba se zřetelem k povaze vymáhané pohledávky a je-li to možné se zřetelem k hospodářským poměrům dlužníka.

(2) Stejně platí o zabavení autorova nároku na náhradu za ušlý honorář (§§ 43, 44, 51, 54).

§ 59.

(1) V exekuci na autorovu odměnu (náhradu za ušlý honorář) uhrazují se pohledávky na úhradu osobních potřeb před ostatními pohledávkami bez zřetele na dobu zabavení. Dojde-li k zabavení pro několik takových pohledávek a nestačí-li zabavená pohledávka na jejich úhradu, uhrazují se podle poměru částek běžné úhrady osobních potřeb.

(2) Při takové exekuci pro opětuující se dávky platí jednou provedené zabavení i pro dávky, které se v budoucnu stanou splatnými.

§ 60.

Předchozích ustanovení o exekuci na autorovu odměnu (náhradu za ušlý honorář) bu-
diž přiměřeně užito i na předběžná opatření.

Oddíl třetí.

Ochrana autorského práva.

§ 61.

Rozsah ochrany.

(1) K dílům autorů, kteří jsou českosloven-
skými občany, přiznává se právo autorské bez
rozdílu, zdali a kde byla uveřejněna.

(2) K dílům, která byla po prvé vydána
v Československé republice, přiznává se prá-
vo autorské, i když je autor cizím státním
příslušníkem.

(3) K dílům cizích státních příslušníků,
která byla uveřejněna v cizině anebo která
jsou tam v jakékoli podobě vyjádřena, při-
znává se autorské právo podle mezinárodních
smluv, a není-li jich, pokud je zaručena vzá-
jemnost.

Ochrana osobních práv autorských.

§ 62.

Osobní práva autorská porušuje zejména
ten, kdo

- a) si osobuje autorství, zvláště jméno nebo
krycí jméno autora, anebo kdo jeho jmé-
no (krycí jméno) při uveřejnění díla zam-
lčí;
- b) proti vůli autora uvede jeho jméno na díle
nebo jinak autorství prozradí;
- c) neuvede ve svém díle autora nebo pramen,
z něhož čerpal, anebo autora nebo pramen
uvede nesprávně;
- d) uveřejní dílo, které autor k uveřejnění ne-
určil;
- e) provede v díle změny bez svolení autora;
- f) užije díla způsobem, který dílo znetvořuje
nebo jeho hodnotu snižuje.

§ 63.

(1) Autor, jehož osobní práva autorská
byla porušena, může se domáhat zejména,
aby bylo uznáno, že mu tato práva přísluší,
aby bylo zapověděno je dále porušovat, a aby
následky porušení byly odstraněny.

(2) Po smrti autora mohou se ochrany
osobních práv autorských domáhat jeho man-
žel a děti, a není-li jich, jeho rodiče; toto
oprávnění mají, i když uplynula doba ochra-
ny majetkových práv autorských.

(3) Ochrany osobních práv autorských, mo-
hou se vždycky domáhat i autorské svazy a
ochranné organizace autorské.

§ 64.

Ochrana majetkových práv autorských.

(1) Autor se může na tom, kdo porušuje
jeho majetková práva autorská, domáhat,
aby upustil od porušování a aby mu vydal
obohacení.

(2) Nárok na náhradu škody spravuje se
ustanoveními občanského zákoníka.

(3) Místo náhrady škody způsobené ne-
oprávněným užitím díla lze se domáhat ná-
hrady až do výše dvojnásobku autorské od-
měny za takové užití díla, kdyby bylo oprávně-
né.

Doba ochrany majetkových práv autorských.

§ 65.

(1) Doba ochrany majetkových práv autor-
ských (dále jen „doba ochrany“) neskončí,
dokud autor žije.

(2) Pokud majetková práva autorská pře-
šla na dědice, trvá doba ochrany ještě pade-
sát let po smrti autora; u díla spoluautorů
trvá doba ochrany padesát let po smrti toho
z nich, který ostatní přežil.

§ 66.

Doba ochrany u sborníků a časopisů, vy-
daných úřady, orgány, institucemi nebo or-
ganizacemi (§ 7), končí uplynutím deseti let
po uveřejnění díla.

§ 67.

Bude-li pozůstalé dílo uveřejněno v posled-
ních deseti letech doby ochrany, prodlužuje se
doba ochrany na deset let od uveřejnění díla.

§ 68.

Doba ochrany u díla anonymního a pseudo-
nymního (§ 11) končí uplynutím padesáti let
po jejich uveřejnění.

§ 69.

Doba ochrany u díla filmového a díla foto-
grafického končí uplynutím deseti let po je-
jich uveřejnění.

ČAST TŘETÍ.

AUTORSKÉ ORGANISACE.

§ 70.

Autorské svazy.

O ochranu obecného zájmu v oblasti práva
autorského pečují vedle orgánů státu také
autorské svazy.

Ochranné organizace autorské.**§ 71.**

Ochranné organizace autorské podléhají přímo ministerstvu kultury.

§ 72.

(1) Rozhodnutím ministerstva kultury, uveřejněným v úředním listě, může být ochranným organizacím autorským přiznáno výhradné oprávnění

- a) udílet v oboru své působnosti svolení k užití děl, zejména sjednávat smlouvy o jejich rozšiřování,
- b) vybírat autorské odměny,
- c) vybírat příspěvky pro kulturní fondy [§ 75 písm. a), b), c)].

(2) Stejně může ministerstvo kultury upravit i povinnosti osob, které k užití díla potřebují svolení ochranné organizace autorské anebo jsou povinny jí vyplatit autorskou odměnu.

ČÁST ČTVRTÁ.**KULTURNÍ FONDY.****§ 73.**

(1) Pro podporu tvůrčí činnosti v oboru písemnictví, hudby a výtvarných umění zřizují se kulturní fondy (literární, hudební a výtvarných umění).

(2) Kulturní fondy (dále jen „fondy“) jsou právnické osoby.

§ 74.

(1) Posláním fondů je zjednávat spisovatelům, hudebním skladatelům a výtvarným umělcům příznivé podmínky tvůrčí práce a tak přispívat k rozvoji nového písemnictví a umění, sloužících výstavbě socialismu a kulturnímu povznesení lidu.

(2) O splnění svěřených úkolů pečují fondy zvláště také tím, že

- a) dopomáhají tvůrčím pracovníkům k tomu, aby se mohli věnovat výlučně své tvůrčí práci, zejména poskytováním dlouhodobých půjček nebo pravidelných měsíčních záloh;
- b) umožňují jim studia potřebná k vytvoření díla, zejména udělováním stipendií a cestovních příspěvků;
- c) zřizují pro tvůrčí práci domovy a kluby;
- d) provozují podniky, které mohou být plněny jejich úkolů na prospěch;
- e) poskytují podle potřeby a možnosti tvůrčím pracovníkům a jejich rodinám podpory v případě nemoci, invalidity nebo stáří.

§ 75.

Potřebné prostředky opatřují si fondy zejména z těchto zdrojů:

- a) z příspěvků příjemců autorských odměn (§ 76),
- b) z příspěvků vydavatelských podniků a jiných uživatelů děl (§ 78),
- c) z příspěvků za užití volných děl (§ 81),
- d) z výnosu svého majetku (§ 79),
- e) z přebytků podniků [§ 74 odst. 2 písm. d)],
- f) z darů, dědictví a odkazů,
- g) z podpor státních.

§ 76.

Příspěvek příjemců autorských odměn vyberou úřady, orgány, instituce, organizace nebo podniky, vyplácejí-li autorské odměny, srážkou při výplatě odměny; jinak ho odvede příjemce autorské odměny.

§ 77.

Výši příspěvků příjemců autorských odměn a příspěvků za užití volných děl upraví vláda na návrh autorských svazů; upraví také povinnosti osob, které jsou povinny odvádět příspěvky pro fondy, jakož i podrobnosti o způsobu vyměřování a vybírání příspěvků, a může stanovit výjimky z příspěvkové povinnosti.

§ 78.

Výši příspěvků vydavatelských podniků a jiných uživatelů děl upraví ministr kultury v dohodě s ministrem financí.

§ 79.

(1) Na fondy přejde majetek

- a) literárních, hudebních a výtvarnických spolků, jakmile zaniknou;
- b) zbývajících fondů, účelových jmění a nadací, pokud byly určeny k podpoře písemnictví, hudby, výtvarných umění nebo tvůrčích pracovníků těchto oborů, jakmile zaniknou.

(2) Ministr kultury určí v dohodě s ministrem vnitra, které ze zanikajících spolků jsou spolky literární, hudební a výtvarnické, a v dohodě s ministrem financí, které ze zbývajících fondů, účelových jmění a nadací byly určeny k podpoře písemnictví, hudby, výtvarných umění nebo tvůrčích pracovníků těchto oborů; zároveň stanoví den, kdy uvedené spolky nebo fondy zanikly.

§ 80.

(1) Fondy spravují výboři; jejich členy jmenují autorské svazy.

(2) Pro věci, které jsou fondům společné, a pro věci, jichž správa vyžaduje jednotného postupu, jakož i pro dohled nad hospodařením fondů a pro zajištění, aby při používání finančních prostředků byla prováděna správná kulturní politika, zřizuje se koordinací výbor.

(3) Podrobnosti o složení a působnosti výborů a koordinací výboru upraví organizační a jednací řád, vydaný vládou.

ČÁST PÁTÁ

UŽITÍ VOLNÝCH DĚL.

§ 81.

Pokud majetková práva autorská nepožívají ochrany, zejména proto, poněvadž doba ochrany skončila, může každý užít díla volně (volné dílo), odvede-li fondu příspěvek.

§ 82.

(1) Volné dílo, které svou zvlášť vynikající úrovní a svým mimořádným významem trvale obohatilo národní kulturu, může vláda nařízením prohlásit za kulturní majetek národa.

(2) Vládní nařízení, prohlášující dílo za kulturní majetek národa, může také určit podmínky a způsob užití takového díla.

ČÁST ŠESTÁ.

PRAVA PŘÍBUZNÁ PRAVU AUTORSKÉMU.

Oddíl prvý.

Ochrana práv výkoných umělců.

§ 83.

(1) Výkonu umělce, který účinkuje jako sólista v uvedení literárního nebo uměleckého díla na veřejnost (dále jen „výkonný umělec“), lze jen se svolením výkoného umělce užít

- a) pro mechanické, elektrické nebo optické zachycení, pokud se děje pro výrobu snímků (§ 53), určených k veřejnému odbytu, nebo pro výrobu filmů určených k veřejnému promítání,
- b) pro veřejný přednes snímků a veřejné promítání filmů,
- c) pro vysílání rozhlasem, televizí nebo jiným podobným zařízením, pokud byl výkon uskutečněn na účet někoho jiného než podniku pro takové šíření děl.

(2) Za užití výkonu náleží výkonému umělci honorář.

§ 84.

- (1) Svolení výkoného umělce není třeba
- a) k mechanickému, elektrickému nebo optickému zachycení jeho výkonu, pořízeného podnikem pro šíření děl rozhlasem a televizí vlastními prostředky a pro vlastní vysílání,
  - b) k vysílání jeho výkonu rozhlasem, televizí nebo jiným podobným zařízením, pokud se děje ze snímků nebo z jejich rozmnoženin, pořízených se svolením výkoného umělce,
  - c) k dalšímu veřejnému přednesu jeho výkonů vysílaných rozhlasem nebo televizí.

(2) Tím není dotčen nárok výkoného umělce na honorář.

§ 85.

(1) Svolení k užití svého výkonu uděluje výkoný umělec zejména smlouvami, obdobnými smlouvám o rozšiřování díla (§§ 26, 28 a násl.).

(2) Obsah smluv o užití výkonu výkoného umělce může být upraven vyhláškami ministerstva kultury.

§ 86.

Honoráře výkoných umělců za užití jejich výkonů budou upraveny vyhláškou ministerstva kultury. Směrnice vydá vláda; může také stanovit výjimky z práva na honorář.

§ 87.

Právo výkoného umělce udílet svolení k veřejnému přednesu a promítání zachyceného výkonu [§ 83 odst. 1 písm. b)] a jeho právo na honorář za další užívání jeho výkonu trvá dvacet let poté, kdy byl výkon zachycen.

§ 88.

Výhradně oprávnění udílet svolení k užití výkonů a vybírat honoráře pro výkoné umělce může být rozhodnutím ministerstva kultury, uveřejněným v úředním listě, přiznáno organizaci výkoných umělců nebo ochranné organizaci autorské.

§ 89.

(1) Podnik pro výrobu snímků, jakož i podnik vyrábějící filmy je povinen na každé rozmnoženině snímku nebo filmu a podnik pro šíření děl rozhlasem a televizí je povinen při každém vysílání uvést jméno (krycí jméno) výkoného umělce.

(2) Tohoto práva se může výkoný umělec vzdát.

§ 90.

(1) Výkonný umělec se může na tom, kdo jeho výkonu užije neprávem nebo poruší povinnost uvést jeho jméno anebo jeho výkonu užije způsobem, který jej znetvořuje nebo jeho hodnotu snižuje, domáhat, aby upustil od tohoto počínání a jeho následky odstranil.

(2) Po smrti výkonného umělce mohou se této ochrany domáhat jeho manžel a děti, není-li jich, jeho rodiče, jakož i organizace výkonných umělců.

§ 91.

(1) Je-li výkonný umělec československým občanem, jsou jeho práva chráněna, ať k výkonu nebo k jeho užití došlo kdekoliv.

(2) Je-li výkonný umělec cizím státním příslušníkem, přiznává se mu ochrana podle mezinárodních smluv, nebo pokud je zaručena vzájemnost.

Oddíl druhý.

Ochrana práv podniků pro výrobu snímků a podniků pro šíření děl rozhlasem a televizí.

§ 92.

Ochrana práv podniků pro výrobu snímků.

(1) Veřejný přednes snímků (§ 53) a jejich vysílání rozhlasem nebo televizí jsou dovoleny jen se svolením podniku, který snímky vyrobil, a bude-li mu vyplacena odměna.

(2) Svolení podniku k dalšímu veřejnému přednesu rozhlasového nebo televizního vysílání snímků není třeba; není ani nároku na odměnu.

(3) Právo podniku udílet svolení a jeho právo na odměnu trvá deset let poté, kdy byl snímek uveden do prodeje.

§ 93.

Ochrana práv podniků pro šíření děl rozhlasem a televizí.

Přenos rozhlasového nebo televizního vysílání (bez drátu i po vedení), zachycení na snímek nebo jeho veřejné předvádění zařízeními přenášejícími obraz jsou dovoleny jen se svolením podniku pro šíření děl rozhlasem a televizí a bude-li mu vyplacena odměna.

§ 94.

Společná ustanovení.

(1) Odměny podniků za udělení svolení k užití snímků a k užití rozhlasového a televizního vysílání budou upraveny vyhláškou ministerstva kultury. Směrnice vydá vláda; může také stanovit výjimky z práva na odměnu.

(2) Podniku, který má sídlo v cizině, přiznává se ochrana podle mezinárodních smluv, nebo pokud je zaručena vzájemnost.

Oddíl třetí.

O sobní písemnosti a podobizny.

§ 95.

Osobní písemnosti.

Osobní dopisy, záznamy, deníky a podobné písemnosti osobní povahy, i když nejsou díly podle tohoto zákona, lze uveřejnit; zejména vydat, a i jinak jich lze užít jen se svolením pisatele, a jde-li o dopis, také se svolením příjemce. Po smrti pisatele (příjemce) je třeba svolení pozůstalého manžela a dětí zemřelého, a není-li jich, jeho rodičů.

§ 96.

Podobizny.

(1) Podobizen a jejich rozmnoženin smí být užito jen se svolením zobrazeného; není-li na živu, se svolením pozůstalého manžela a dětí zemřelého, a není-li jich, se svolením jeho rodičů.

(2) Svolení není třeba, užije-li se podobizny pro zpravodajství nebo pro účely vědecké či umělecké. I zde je však třeba šetřit zájmů zasluhujících ochrany.

(3) Užití podobizen pro účely úřední není těmito ustanoveními dotčeno.

ČÁST SEDMÁ

PŘECHOD DÍLA A JEHO OCHRANA.

Přechod díla.

§ 97.

Kdo nabude vlastnictví k dílu, nenabude majetkových práv autorských, ačli není výslovně ujednáno jinak.

§ 98.

(1) Autor, který vlastnictví k svému dílu převedl za úplat, může se na jeho nabyva-

teli, který v době ochrany díla zcizí s nadměrným ziskem, domáhat, aby se s ním slušně vypořádal. Po smrti autora mohou se tohoto nároku domáhat pozůstalý manžel a děti zemřelého, a není-li jich, jeho rodiče.

(2) Tohoto nároku se nelze vzdát.

§ 99.

Ochrana díla.

(1) Vyžaduje-li to ochrana díla významného pro kulturní potřeby lidu, může soud na návrh ministerstva kultury učinit opatření přiměřená potřebám ochrany a povaze díla.

(2) Pro příslušnost soudu a pro řízení platí jinak obecná ustanovení o předběžných opatřeních.

ČÁST OSMA.

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ.

§ 100.

Ustanovení tohoto zákona platí také o dílech, která byla uveřejněna před 1. lednem 1954.

§ 101.

Na díla, která byla podle dosud platných předpisů zapsána do původského rejstříku, hledí se tak, jako by vyšla s udáním pravého jména autora. Stejně platí, jestliže se autor díla anonymního nebo pseudonymního, dříve než skončí doba ochrany, veřejně prohlásí.

§ 102.

Zemře-li fyzická osoba, na niž bylo před 1. lednem 1954 převedeno některé z majetkových práv autorských, před skončením doby ochrany bez dědice, nabude převedeného práva opět autor.

§ 103.

Ujednání, jimiž byla před 1. lednem 1954 převedena majetková práva autorská, mohou být, jsou-li v rozporu se zásadami tohoto zákona a vyžaduje-li to obecný zájem, rozhodnutím ministerstva kultury zbavena právních následků.

§ 104.

Bylo-li před 1. lednem 1954 právo užít díla převedeno za odměnu nepřiměřeně nízkou, může autor napříště za užití díla požadovat odměnu v rámci úpravy odměn podle tohoto zákona.

§ 105.

(1) Pokud z ustanovení tohoto zákona neplyne něco jiného, řídí se právní poměry jím upravené, zejména právní poměry ze smluv o rozšiřování díla, ustanoveními občanského zákoníka.

(2) Přejícná ustanovení občanského zákoníka o počítání lhůt (§ 566) platí tu s tím, že se počátek nově určené lhůty kratší, zejména nové kratší doby promlčecí, počítá ode dne 1. ledna 1954.

§ 106.

Porušení práv výkonných umělců (§§ 83 a násl.) je trestné jako porušení práva autorského.

§ 107.

Konec doby ochrany majetkových práv autorských (§§ 65 až 69) i doby ochrany práv výkonných umělců (§ 87) a práv podniku pro výrobu snímků (§ 92 odst. 3) připadá vždy teprve na poslední den kalendářního roku.

§ 108.

(1) Nestanoví-li zákon jinak a neplyne-li něco jiného ani z povahy věci, zejména z nepřevoditelnosti osobních práv autorských, platí ustanovení daná pro autora i pro jeho dědice a jiné právní nástupce.

(2) Obdobně platí o ustanoveních daných pro výkonného umělce.

§ 109.

Pokud se opatření, svěřená ministerstvu kultury ustanoveními §§ 22, 23, § 31 odst. 1, § 32, § 85 odst. 2, §§ 86, 88, § 94 odst. 1, §§ 99 a 103, dotýkají děl vědeckých, budou učiněna v dohodě s Československou akademií věd (Slovenskou akademií věd), a pokud se dotýkají děl z oboru věd zemědělských, v dohodě s Československou akademií zemědělských věd.

§ 110.

Právní poměry podniků provozovaných fondy [§ 74 odst. 2 písm. d)] upraví organizační řád, který vydá ministr kultury v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

§ 111.

Veškeré orgány státní správy, národní výbory, instituce a organizace jsou povinny spolupůsobit při provádění tohoto zákona.

§ 112.

(1) Zrušují se veškerá ustanovení o věcech upravených tímto zákonem a všechna ustanovení, která odporují ustanovením tohoto zákona.

(2) Zrušují se zejména:

1. zákon č. 218/1926 Sb., o právu autorském, ve znění zákona č. 120/1936 Sb.;
2. vládní nařízení č. 10/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 218/1926 Sb., o právu autorském;
3. vládní nařízení č. 10/1939 Sb. II, o zabezpečení ochrany původských práv při veřejném provozování chráněných hudebních děl;
4. vládní nařízení č. 164/1939 Sl. z., o zabezpečení ochrany autorských práv při veřejném provozování některých chráněných hudebních děl;
5. zákon č. 106/1923 Sb., o nakladatelské smlouvě.

§ 113.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1954; provedou jej všichni členové vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Dolanský v. r.

gen. arm. Dr. Čepička v. r. Maurer v. r.

Kopecský v. r. Dr. Nejedlý v. r.

Uher v. r. Dr. Neuman v. r.

Barák v. r. Nosek v. r.

Beran v. r. Plojhar v. r.

David v. r. Poláček v. r.

Dvořák v. r. Pospíšil v. r.

Šuriš v. r. Ing. Púčik v. r.

Ing. Jankovcová v. r. Reitmajer v. r.

Jonáš v. r. Smida v. r.

Krajčír v. r. Ing. Šimůnek v. r.

Krosnář v. r. Dr. Škoda v. r.

Dr. Kyselý v. r. Dr. Šlechta v. r.

Málek v. r. Štoll v. r.